

**APUSTUL SAN PABLUM KAY PUNTA
KARTATA KACH'ARQAN
TIMUTIYUMAN
(1 TIMUTIYU)**

¿Pitaq karqan San Pablupa? Liyishunllapa chay punta parti Rrumanusta, masta yach'ananchiq *San Pablupaq.

¿Pitaq karqan Timutiyaq? Payqam wambra runa kaptinraq, Jisukristupaq yach'achikunan numbrarqanllapa. (Liyishun Ichus 16.1-3.) Pablupam Timutiyaq riqsirqan chay llaqta Listra shutiqpi. Timutiyaq taytanqam *nasyun *Grisyamanda karqan. Piru mamanqam *Israyilmanda karqan. Timutiyaq maman agwilambismi Jisukristupi kriyiqkuna karqanllapa. Chaymi Timutiyaq Jisukristupaq yach'achishqallapa karqan takshita kashqanmandapacha. Timutiyaq Pablupa pullan puriq, Jisukristupaq yach'achikushpa. Chayshinam ishkandin ch'ayarqanllapa Ifisu llaqtaman. Chay atun llaqtapim Pablupa Jisukristupaq achka tyimputa yach'achikurqan. Chaymandaqam Pablupa suq lugarmanna munashpa riyta, Timutiyaq dijarqan chay Ifisupi, kriyiq masingunata yach'achinambaq. Masta yach'ananchiq Timutiyaq, liyishunllapa: Ichus 17.14-15; 18.5; 19.22; 2 Timutiya 1.5; 3.15; Filipinsis 2.19-22; Ibriyus 13.23.

¿Imaraykum iskibirqan kay librutaq? Pablupam suq lugarkunapi Jisukristupaq yach'achikushpapis, mana nunka Timutiyaq qonqarqanchu. Chaymi kay kartataq iskibirqan Timutiyaq kunashpa, yach'achikushpa, allita kwidanambaq kriyiq masingunata.

¿Imapaqmi yach'achiwanchiqllapa kay libruqa? Pablupam kay kartapiqa ancha kunarqan kayshina:

1 Timutiya 1.1-20 niwanchiqllapa Pablu Timutiyaq kunashqambaq, mana baliq yach'achikuqkuna ama ingañanambaqllapa.

1 Tim. 2.1-15 niwanchiq, Dyusman mañakushpa, shumaqta adurananchiq.

1 Tim. 3.1-16 niwanchiq, kriyiq masinchiqkunapa kamachikuqninguna kayshina kawsanqallapa, nishpa.

1 Tim. 4.1-16 niwanchiq, wakinqam Jisukristumanda rinllapa akrakaq; piru Jisukristupaq yach'achikuqkunaqa allita rurashpa, kawsanqallapa, nishpa.

1 Tim. 5.1-25 niwanchiq, biyudakunata yanapananchiq, yach'achikuqkunata shumaqta kasunanchiq.

1 Tim. 6.1-21 niwanchiq, Tayta Dyuspi allita yuyakushpa, imanchiq kaqwan kuntintakashpa, *dyabluta binsinanchiq.

Pablum napaykurqan Timutiyuta

1 ¹⁻²Kuyashqay Timutiyitu, noqa Pablum kay kartata iskiбришpa kach'ayki. Chaqa *Washadurninchiq Dyus, Churin Jisukristuwanmi akrawashpa, kamachiwarqan, paypa *apustulnin kanaypaq. Chay Siñurninchiqpi yuyakushun: Paymi washawan-chiqi, nishpa. Chaymi qamqa Timutiyitu, Siñurninchiq Jisukristupi allipta kriyish-qaykirayku, noqapa lijitimu wambrayshina kangi. Chaymi kananqa iskiбriyiki kay kartata. Taytanchiq Dyusman Churin Jisukristumambis mañakuni, llakipashushpa, tukuy imapi yanapashunan, ama nimata manchashpachu, ashwan kushikushpa kawsanaykipaq.

Llullakuqkunata ama kriyiyllapachu

³Manchu Timutiyu, Masiduña llaqtaman rinay diyaqa rugashurqaq, chay Ifisu llaqtapi kidanaykipaq, kriyiq masinchiqkunata kwidashpa. Chaqa chaypim nishurqaq chay wakın runakunata kamachinayki, ama suq laya duktrinakunata yach'achikunan. ⁴Kayshinapis kunay paykunata, ama ancha yuyananllapa yanqa mana ushyakaq isturyakunapi, ni unay agwilungunapa shutingunapi. Chaqa yumbay chaykunaqam yanqa anyanakunanchiqlla balin. Manam ni ashrita yanapawanchiqchu, allita kriyishpa, Dyus munashqanda rurananchiqllapaqa.

⁵Chayshinam kamachiykillapa, ama nima maluta rurashpa, ashwan limpyu shunqoyuq kashpa, Dyuspi allipta kriyishpa, suqwan suqwan kuyanaku-nayki. ⁶Piru wakingunaqam kay allin yuyaykunata dijashpa, paykunapura yanqa anyanakunllapa. ⁷Chaqa munanllapam ancha yach'ayniyuq kayta, Dyus nishqanda yach'achikunan. Piru manam intyindinllapachu ni paykuna kikin yach'achikushqanda.

⁸Piru noqanchiqqam yach'anchiq: Dyuspa liyningunam ancha allin, pay munashqanshina chay liyningunata intyindiptinchiq, nishpa. ⁹Chayri allita intyindishun: Dyusqam mana ruraraqanchu chay liyningunataqa, allin runakunata kastigananqa. Ashwanmi liyningunata rurashpaqa, kamachikurqan kastigananllapa wapu rrispundungunata, mana uyakuqkunata, Dyusta mana aduraqkunata, uchayuqkunata, Dyusta burlaqkunata, allin duktrinata kuntraqkunata, taytanda mamanda wanchiqkunata, yumbay matansyirukunata, ¹⁰chay mana rrispitanwan puñuqkunata, ullqopura warminwan-shina puñuqkunata, runa masinda suwakushpa randikuqkunata, llullakuqkunata, tukuy chay “purdyusitu” nishpa llullakushpa juraqkunata. Kanan wakingunaqam Dyuspa duktrinanda kuntranllapa. Chaymi tukuy chay kuntraqkunapaqpis Dyusqa ruraraqan liyningunataqa. ¹¹Chaymi chay ancha allin Tayta Dyus mingawashqa, yach'achikunay paypa chay ancha llipyayq *shumaq nutisyanda.

Tayta Dyusta pagikushunllapa

¹²Chaypaqmi ancha pagikuni Siñurninchiq Jisukristuta. Chaqa payqam ancha yanapawashqa, allita paypi kriyishpa, paypaq trabajanaypaq. Chaymi tariyayta qowashqa, paypaq yach'achikunay. ¹³Ancha malu kaptiypismi, Dyusqa ancha llakipawarqan. Chaqa unayqam Jisukristupi manaraq kriyishpaqa, paypa kuntranda rimashpa, paypi kriyiqkunata qesachashpa, ancha wapuyashpa kawsarqay. Piru Dyusqam ancha allin kashpa, ancha wapu kaptiypis, llakipawarqan. Chaqa noqaqam mana yach'arqaychu: Pim Jisukristu, nishpa. ¹⁴Piru Siñurninchiq Jisukristuqam

ancha allin kashqa. Chaymi ancha yanapawashqa, tukuy shunqo paypi kriyishpa, Tayta Dyusta, runa masiykunatapis kuyashpa kawsanaypaq.

¹⁵Chaqa kayqam ancha allip. Manam nima llullachu. Chaymi ancha balin yumbay kriyinanllapa: Jisukristum syilumanda shamurqan kay pachaman, uchayuqkunata washawananchiqllapa. Kanan yumbay chay uchayuqmandaqam noqa mas uchayuqqa qarqay. ¹⁶Piru Dyusmi llakipawashpa washawarqan, chay manaraq kriyiqkuna ninanllapa: “Rikay, Jisukristuqa ancha allin kashpa, chay uchayuq Pabluta pirdunashqa”, nishpa. Chaymi paykunapis kananqa rinllapa animacaq, Jisukristupi kriyinanllapa, washakashpa, tukuy tyimpu Dyuswan kawsananllapa. ¹⁷Chayrayku Tayta Dyusta tukuy tyimpu alabashun. Chaqa payqam mana nunka wañushpachu, tukuy tyimpu kamachikun. Ancha yach'ayniyuqmi. Paytaqam mana pipis atinchu rikayta. Chaqa payllam Dyusqa. Chayshina kanqa.

¹⁸⁻¹⁹Ijitu Timutiuyu, rrugaykim kay kamachishushqayta kasunayki. Chaqa Tayta Dyusmi paypaq *rimaqkunata qambaq rimachirqan: “Timutiuyush Dyusta ancha allita kasushpa rin kawsaq”, nishpa. Chay nishqanda yuyashpa, allin suldadunshina kashpa, *dyabluta binsiy. Allin yuyayniyuq kashpa, Jisukristupi mana shaykuq kriyiy, paymanda ama akrakanayki. Piru wakingunam mana allin yuyayniyuq kashpa, Jisusmanda akrakashpa, manana paypiqa kriyinnlappachu. ²⁰Chayshinam Iminiyu Alijandruwan Siñurninchiqmanda akrakarqanllapa. Chaymi paykunataqa dyabluta intrigashqa kani, yach'akunanllapa, amana Dyusta kuntrashpa rimananllapa.

Dyusman kayshina mañakushun

2 ¹Puntatam kunaykillapa, Tayta Dyuswan parlashpa pagikushpa, mañakunanchiq, yumbay runata warmita yanapanambaq. ²Mañakushumbis Dyusman gubyirnukunapaq, tukuy awturidarkunapaq, paykuna shumaqta kamachikunambaq. Chayshinam noqanchiqkuna shumaqta rinchiqllapa kawsaq, Dyusta ancha allita kasushpa, tukuy imapi ancha allita rurashpa. ³*Washadurninchiq Dyustam ancha gustan chayshina kawsananchiq. ⁴Chaqa payqam munan, yumbay runakuna, warmikuna paypi kriyishpa, washakashpa, allip kaqta intyindinanllapa. ⁵Suq Dyusllam kan. Chayshinallam suq abugadulla kambis, runakunata Dyuswan alliyachinambaq. Chay abugadunchiqqam allip runa Jisukristu. ⁶Chay Jisukristum intrigakarqan wanchinanllapa, paypi yumbay kriyiqkunapaq yawarninda pagarakushpa, washawananchiq. Chaymandaqam munashqan tyimpupi Dyusqa intyindichiwarqanchiq: Qamkunatam munani washashuyllapata, nishpa. ⁷Chaymi Tayta Dyusqa numbrawashqa, Jisukristupa *apustulnin kanaypaq, chay mana *israylinu kaqkunata allip kaqta yach'achinaypaq, Jisukristupi kriyinanllapa. Noqapismi paypi allipta kriyishpaqa, allip kaqtalla niykillapa, manam nimata llullakushpachu.

⁸Chaymi munani tukuy lugarpi tiyaq runakuna limpyu shunqoyuq kashpa, ama nimapaq piñakushpachu ni anyanakushpachu, makingunata anaqman alsashpa, Dyusman mañakunanllapa. ⁹Warmikunanataq mudakushpaqa, sujitakashpa, umildi purinqallapa. Amar palanganaqa kanqallapachu. Amar ni aqchanllapata kusanachishpa ñaqchan-

qallapachu. Amar ni lliypaq ch'aniyuq *uruta, ni *perlaskunata rurakunqallapachu. Ni chay ch'aniyuq mudanakunata rurakunqallapachu. ¹⁰Ashwanri paykunaqa allita rurashpa, bidanllapata shumaqyachinqa. Chayshina ruranqallapa yumbay warmi “Dyustam adurani” niqkunaqa. ¹¹Runakuna yach'achikuptinqa, warmikunaqa rrispitakushpa, uyarap (uyara) shumaqa uyanqallapa. ¹²Yumbayniki tandakaptiki Dyusta aduranaykiqa, warmikunaqa ama runakunata yach'achinqachu ni kamachinqachu. Ashwanri paykunaqa shumaqa uyakunqallapa. ¹³Chaqa Dyusqam puntata chay punta runa *Adanda rurarqan. Chaymandaqam chay punta warmi *Ibata rurarqan. ¹⁴Yach'anchiqpismi: Manam Adandachu chay *dyablupa ingañarqan. Ingañarqanqam warmin Ibata. Chaymi chay warmiqa dyabluta kasushqanrayku uchayuqna kidarqan. ¹⁵Piru warmiqam Jisukristupi allipta kriyishpaqa, suqkunata kuyashpa, allitalla rurashpa, allin jwisyunwan kawsashpa, wambrangunata qeshyashpa, rin washakaqqa.

**Ubispukuna kanambaqqa,
shumaqa kawsanqa**

3 ¹Alliptam niyki, suq kriyiq masinchiq *ubispu karguyqu munashpa kaytaqa, ancha allin karguyqu munan kayta. ²Piru chay ubispuqa ancha shumaqa kawsanqa, ama pipis nimapaq atinambaq anyayta. Suq warmiyuqlla kanqa. Ama kusas mañaqa kanqachu; ashwan sujitakanqa. Allin jwisuyuyqu, ancha rrispitadu kanqa. Wasinman ch'ayaqkunata shumaqa ch'ayachishpa, pusadata qonqa. Ancha allin yach'achikuqpis kanqa. ³Ama ni mach'anqachu, ni suqkunata bullata maskanqachu. Ama qellayraykuqa

ingañakunqachu. Ashwan ancha allin, ancha umildi kanqa yumbaywan. Ama qellaypaqllachu kanqa. ⁴Wasimbi yumbay tiyaqkunata yach'anqa shumaqa kamachiyta. Churingunata yach'achinqa, kasukushpa, rrispitakushpa kawsananllapa. ⁵Chaqa suq runa kikin wasimbi kaqkunata mana atishpa shumaqa kamachiytaqam, mana atinmanchu allita kwidayta Dyuspi achka kriyiqkunataqa. ⁶Chayri chay ubispuqa ama suq chayraq kriyiqqa kanqachu. Chaqa mushuq kashpakish, palanganuyashpa, *dyablupa trampambi ishkinman, paypis dyablushina kastigadu kanambaq. ⁷Kanan chay mana kriyiqkunapa ukumbipis ancha allin kanqa, chay ubisputa rrispitashpa, shumaqa paypaq rimanallapa. Chayshina yumbaywan shumaqa kawsashpaqam, mana rinchu ishkiq dyablupa trampambi, ama penqakunambaq.

**Dyakunukuna kanambaqqa
shumaqa kawsanqa**

⁸Chayshinalla *dyakunukunapis allin famayqu runakuna kanqallapa. Nishqanda kumplinqallapa. Ama mach'anqallapachu. Ama runa masinda ingañanqallapachu, qellayta ganananllapaqa. ⁹Ashwanri Jisukristu yach'achikushqanda allita kriyinqallapa. Chayshina allitalla rurashpa kawsanqallapa, limpyu shunqoyuq kashpa, ama nimapaqpis penqakunallapa. ¹⁰Piru manaraq paykunata numbrashpa, puntata ancha allita riqsiyllapa: Allin runa ichu mana, nishpa. Mana nima mala famayqu kashpaqa, atinllapa *dyakunukuna kayta. ¹¹Chayshinalla kanqa *dyakunisa warmikunapis. Allin famayqu kanqallapa. Ama washa rimaykunachu kanqallapa. Ama kusas mañata rurashpachu kawsanqallapa; ashwanri sujitakanqallapa. Allin yuyayniyuq kashpa, tukuy imapi kumplin-

qallapa. ¹²Chay dyakunukunaqa suq warmiyuqlla kanqallapa. Yach'anqallapa allita kamachiyta wambrangunata, wasimbi yumbay kaqkunatapis. ¹³Chaqa chay dyakunukuna allita trabajaptinmi, suqkuna ancha rinllapa rrispitaq. Allin famayuq kashpaqam, mana nimatapis manchaspachu, ashwan Jisukristupi yuyakushpa, allita rinllapa yach'achikuq paypaq.

Kananqam kay pakadu duktrinata atinchiqna yach'ayta

¹⁴Ancha utqanam munani shamuyta watukushuq. Piru kay kartatam kananqa iskiybriyki, ¹⁵mana utqa shamuptiy, allita yach'anayki imashinam shumaqta kawsashun Dyuspi kriyiq masinchiqkunawan, nishpa. Chaqa Tayta Dyuspi yumbay kriyiqkunaqam paypa *ilgisyan. Chay ilgisyanqam allip kaqtalla Dyuspaq yach'achikunchiq, chay ingañakuqkunata binsinanchiq. ¹⁶Chaqa allibri trabajus kashqa, runakuna intyindinan imashina Tayta Dyus munashqa washawayninchiqta. Piru chay pakadu kashqanqam kayshina:

Dyusmi kwirpuyuy runapaq tikrakashpa, kay munduman shamurqan.

Chaymi *Santu Ispiritun nirqan: “Allipshi Jisukristuqa Dyuspa Churin mana nima uchayuqchu”, nishpa.

Anjilkunapismi paytaqa rikarqan. Paypi kriyiqkunam suq *nasyungunapi yach'achikushqa.

Chaymi tukuy maypi paypi kriyishqallapa.

Pay kawsamuptinmi, luryapi ch'askirqanllapa.

Wakinqam Jisumanda rinllapa akrakaq

4 ¹Dyuspa *Santu Ispiritunmi ancha klaruta nin: Ultimu tyimpupiqash *dyablukunaqa wakin runata warmita

ingañashpa, suq laya duktrinakunata rin yach'achikuq. Chayshi wakin runa, warmi Jisukristupi kriyishqanmanda rin akrakaq. ²Chay llullakuq yach'achikuqkunaqam shiminllapananlla Dyusta kasunllapa. Paykunaqam ancha uchayuq kashqanrayku, jwisuyunda pyirdishqa. Chaymi manana yach'anllapachu: Imam alli, imam mana allichu, nishpa. ³Chay llullakuqkunaqam suqkunata kamachin, ama kasarananllapa, ama wakin mikunakunata mikunanllapa. Piru Tayta Dyusmi chay mikunakunataqa rurashqa, paypi kriyiqkuna, allip rimayninda yach'ashpa, payta pagikushpa, mikunanchiqllapa. ⁴Chaqa Tayta Dyus yumbay rurashqanqam ancha allin. Chaykunata ch'askishpa, Dyusta pagikushpam, mana nima mikunata atinchiqchu disprisayta. ⁵Chaqa Dyuspa Santu Libruna liyishpa, Dyusman mañakuptinchiqmi, payqa chay mikunataqa limpyutana dijan mikunanchiqllapa.

Jisuspaq yach'achikuq kayshina kanqa

⁶Kay nishushqayta kriyiq masinchiqkunata qam yach'achishpaqam, Jisukristupa allin yach'achikuqin kangi. Chayshina paypa shumaq duktrinanda allita kasuptikiqam, chay duktrinanda allin mikunashina rin yanapashuq, Dyuspi mas allita kriyinayki. ⁷Piru mana kriyiq runakuna pandashqan kwintitungenata yach'achishuptinqa, amakish kriyigichu. Ashwan tukuy jwisuyukiwan masta masta Dyusta kuyay. ⁸Kwirpunchiq mas jwirsayuq kanambaqmi, ancha balin shayku shayku *ijirsisyuta rurananchiq, ¿manachu? Piru mastam balin shayku shayku yach'akunanchiq, Dyusta mas allita kuyashpa, sirbinanchiq. Chaqa ancham balin kay bidapaq suq

bidapaqpis. ⁹Chay nishushqayqam allip. Chayri yumbay kriyinqallapa. ¹⁰Chay-raykur Tayta Dyuspi yuyakushpa, noqanchiqkunaqa paypaq ancha trabajanchiq, suqkuna musyawaptinchiqpis. Chaqa Dyusninchiqqam wañushqa, yumbayta washawananchiqllapa. Piru mastam rin washawaqninchiq paypi kriyiqkunata.

¹¹Yumbay chay nishushqaykunatar yach'achikuy y kamachikuy. ¹²Amar dijakaychu ni pipis disprisyashunambaq, wambra runaraq kashqaykiraykuqa. Ashwanri shumaqta rimashpa, allitala rurashpa kawsay. Runa masinchiqkunata kuyashpa, tukuy ispirituykiwan Dyuspi yuyakuy. Allita Jisukristupi kriyishpa, ama nima maluta ruraychu, kriyiq masinchiqkuna rikashushpa, qamshina kawsananllapa. ¹³Piru shamunaykaman, qamqa *Dyuspa Santu Librunda yumbaypa ñawpambi liyishpa, kriyiq masinchiqkunata animachiy. Kanan paykunata shumaqta yach'achiy Jisukristupaq. ¹⁴*Yach'achikuq ansyanukuna makingunata sawaykiman ruraptinllapam, Dyusqa pudirninda qoshushqa, paypaq allita trabajanayki. Chayri ama qonqaychu chay ch'askishqaykita ni chay uyashqaykita, *Dyuspaq rimaqkuna qambaq rimaptinllapa.

¹⁵Yumbay nishushqaytar ruray, ama nimata qonqashpachu, rikashuqkuna yach'anambaq: Chay Timutiyum Tayta Dyusta allita kasushpa, kawsan, nishpa. ¹⁶Piru allita kwidakay, ama pandashpachu, allin jwisuykiwan yach'achikunayki. Ama disanimakashpachu, ashwan tukuy chay yach'akushqaykita kasushpaqam, ringi washakaq. Chayshina shumaqta kawsaptikim, chay rikashuqkunapis yach'achishqaykita kasushpa rinllapa washakaq.

Shumaqta kawsashun yumbaywan

5 ¹Amar anyaychu mayur runakunataqa; ashwan taytaykitashina shumaqta kunay. Wambra runakunatapis masaykitashina shumaqta kunay. ²Mayur warmikunatapis mamaykitashina kunay. Chinakunatapis panikita-shina kunay, ama nima maluta yuyashpachu.

³Chay mana nimayuq mana aylluyuq biyudakunata yanapay. ⁴Piru suq biyuda wawayuq, willkayuq kaptinqa, paykuna yach'akunqallapa mamanda taytanda kwidayta, ama padisinambaq. Chaqa paykunataqam maman taytan takshanmandapacha kriyarqan. Chaymi paykuna taytanda, mamanda yanapaptinqa, ancha alli Dyuspaqqa. Chaqa paytaqam ancha gustan. ⁵Piru suq allip biyuda mana nima aylluyuqqam tukuy shunqo Dyuspilla yuyakun mantynikana nambaq. Punchawnindin, tutapnindinmi Dyusman mañakushpa kawsan. ⁶Piru suq biyuda banduliraqam wañushqashinana. Chaqa kwirpunllanam kawsaykan. ⁷Chayri yumbay kaykunata kamachikuy, allita rurashpa kawsaptinllapa, ama pipis nimapaq anyanambaq. ⁸Piru ayllungunata mayqan mana yanapaqqa ichu kikin familyangunata mana mantyniqqam Jisukristupi kriyishqandaqa ñigaykanmanshina. Chaqa chayshina mana yanapashpaqam, mas fiyuta ruraykanllapa chay mana kriyiqkunamandaqa.

⁹Biyudakunapa listambi suq biyudata apuntanayki, kriyiq masingunamanda mantinsyunninda ch'askinanqa, payqa 60 watayuqmanda anaqman kanqa. Suq qosayullla kashqa kanqapis. ¹⁰Wawangunata uywashqa kaptin, allin shunqonwan kriyiq masingunapa ch'akinda mayllashpa yanapakushqa kaptin, bisitangunata kuyashqa kaptin,

ñakaqkunata yanapashqa kaptin, tukuy ima allikunata rurashqa kaptin, apuntay chay biyudakunapa listambiq.

¹¹Piru chay wambra biyudakunata ama chay mayur biyudakunapa listambiq apuntaychu. Chaqa paykunakish ufrisishpa Jisuspaqllana trabajayta, kwirpumba gustundalla munashpa rurayta, Jisukristumanda akrakashpa, munanmanllapa runayuq kariyta. ¹²Chayshinaqam uchayuqna rinllapa kidaq. Chaqa ufrisishpa Dyuspaqlla trabajaytaqam, mana rinllapachu kumpli. ¹³Ashwan wasin wasin purishpach'i, qellakunapaqna tikrakanman. Kanan washa rimaykunapaq, mitikucharapaq tikrakanmanllapa. Yanqa mana kaqkunata rimashpa purinmanllapa. ¹⁴Chaymi munani chay wambra biyudakuna mushuqmanda kasararishpa, wambrayuq kanambaq, wasinllapapi wawangunata shumaqta kamachinambaq. Chayshina ruraptinllapam, kuntrawaqinchiqkuna mana imapaqpis atinqallapachu anyawayninchiqta. ¹⁵Piru wakin biyudakunaqam Jisukristumanda akrakashpa, *dyablu munashqandana ruraykanllapa.

¹⁶Kriyiq masinchiqkunapa ayllumbi biyudakuna kaptinqa, paykunalla mantyininqa. Ama dijanqallapachu kriyiq masinchiqkunapa kwintanqa. Chayshinam chay suq kriyiq masinchiqkuna atinqallapa yanapayta chay mana aylluuyq biyuditakunata.

¹⁷*Yach'achikuq ansyanukuna allita kwidaptin kriyiq masinchiqkunata, Dyuspaq shumaqta yach'achikuqta, paykunataq ancha rrispitaq, masufrindata qoyllapa. ¹⁸Chaqa *Dyuspa Santu Librumbiqam nin: "Animalkunawan trillakushpaqar ama shiminda wataychu, ama mikunanqa". Nimbismi: "Suq trabajaqqam dirichuyuq, pagunda ch'askinambaq", nishpa. (Chayshina-

llam Dyuspaq trabajaqqis dirichuyuq, ufrindata ch'askinan mantyinikanaq.)

¹⁹Mayqan runa suq yach'achikuq ansyanuta tumbashpa rimaptinqa, ama kasuychu, mana kaptin ishkay ichu kimsa tistigukuna. ²⁰Piru uchanda mana dijaqkunata yumbaypa ñawpambi anyay, suqkunapis manchashpa, ama uchata ruranambaq. ²¹Yumbay chaykunata ruranaykipaqmi kamachiyki Taytanchiq Dyuspa, Siñurninchiq Jisukristupa, tukuy akrashqan anjilninqunapa ñawpambi. Piru chay nishushqaykunatar yumbaywan igwaltalla ruray, ama pitapis sawachashpachu.

²²Kanan mayqanda munashpa numbrayta yach'achikuq ansyanu kanambaqqa, allitaraq rikay: Tukuy imapichu Dyusta allita kasuykan ichu mana, nishpa. Chaqa mayqandapis utqa numbrashpakish, mana allita ruraptin, qambis uchayuq kangiman. Chayri tukuy imapi allitalla ruray, ama nima laya uchayuq kanayki.

²³Pach'ayki kutin kutin nanaptinqar, ashla *binuta upyay. Ama yakutallaqa upyaychu.

²⁴Wakimba uchangunapaqqam ancha klaruta atinchiq yach'ayta kay mundupilla. Piru wakingunaqam manashinalla uchakunata ruranllapa. Chay pakadu uchangunapaqqam jwisyu diyapiraq rinchiq yach'aq. ²⁵Chayshinallam achka allin runakunapaqpis atinchiq yach'ayta: Allitam ruraykan, nishpa. Piru wakin allita ruraqkunapaqqam manaraq yach'anchiqchu. Piru suq diyaqam rinchiqna yach'aq. Chaqa manam tukuy tyimpuqa pakaduchu rin kaq.

6 ¹Mayqan kriyiq masinchiqkuna, *randishqa kriyadukuna kashpaqa, patrunninda allita kasunqa, ama suqkuna rimanambaq: "Chay kriyaduku-

naqam mana baliq Dyusnimbi, mana baliq duktrinambi kriyinnllapa. Chaymi patrinninda mana kasunllapachu”, nishpa. ²Ichu patrinninllapa Jisukristupi kriyiqkuna kaptinqa, mas allita kasushpa yanapanqallapa, kriyiq masinguna kashqanrayku. Chayshinar, Timutiyyitu, kriyiq masinchiqkunata yach'achiy.

**Tayta Dyuspi allita kriyishpa,
kuntintakashun imitanchiq kaqwan**

³⁻⁴Suq runa Siñurninchiq Jisukristupa duktrinanda mana yach'achikushpachu, ashwan pay yanqa yuyashqanda yach'achikushpaqam, mana nimata yach'anchu. Suq palanganullam chay laya yach'achikuqqa. Ancha malu kustumbriyuq kashpam, suqkunawan yanqakunata ancha riman: Kayshinam. Manam chayshinachu, nishpa. Kanan paykunapuram imbidyanakun, piñapanakun musyanakun. Manam ni pipaqqis yuyakunchu: Allin runam nishpaqa. ⁵Chay laya runaqam ancha malkriyadu, mana jwisyyuq, pibirsu yach'achikuqkuna. Chaymi mana yach'anchu: Imam allip, imam mana allipchu, nishpa. Chaqa tukuy diyam anyanakushpa kawsanllapa. Yuyanllapam: Suqkunata Jisuspaq yach'achishpaqach'i, achka qellayta atini ganayta, nishpa. Chayri yumbay chay laya runamandaqa akrakay. ⁶Piru Jisukristupi kriyishpa kawsaptinchiqmi, Dyusqa ancha rin kushichiwaqninchiq, allin furtunayuq kaqshina kushikunan-chiq; piru kuntintakaptinchiq imitanchiq kaqwan; manaqa manam. ⁷Chaqa nasishqanchiq diyapim mana nimata kay mundumanqa apamurqanchiqchu. Chayshinallam wañushpapis, mana nimatapis rinchiqchu apaq. ⁸Chayri mikunitayuq, mudanitayuq kashpaqa, chay kaqsituanlla kuntinta-

kashunllapa. ⁹Piru chay tukuy imata munaqkunaqam das ishkin dyablupa trampangunaman. Chaymi das ishkishpa, mana baliq yuyayningunata kasushpa, ancha dañakanllapa, chinganambaq. ¹⁰Chaqa ancha munashpa qellaytaqam, tukuy ima mana allikunata ruranllapa. Chaymi wakin kriyiq masinchiqkunaqa qellayta ancha munashpa, Jisukristumanda akrakashpa, ancha padisishqallapa.

Jisuspi yuyakushpar, binsishun dyabluta

¹¹Piru qam Dyuspaq yach'achikuq kashpaqa, tukuy ima mana allikunamanda ashuy. Tukuy bidaykipi allitalla rurashpa, Dyusta kuyashpa, paypi yuyakushpa, suqkunata kuyay. Yumbayta agwantashpar, tukuy shunqoykiwan umildi kay. ¹²Chaqa qamqam Timutiyyitu, achka runapa warmipa ñawpambi Jisukristupi kriyish-qaykita rimashqa kangi. Chaymi chay uyashuqkuna tistiguaykikuna. Chayshina Jisuspi allita kriyishpar, pilyapishina binsiy *dyabluta. Chaqa Dyusmi qayashushpa, ufrishushqa, tukuy tyimpu pullan kawsachishunambaq. ¹³Chaymi kananqa Dyus tukuy imata kawsachikuqpa ñawpambi, Jisukristupa ñawpambi kamachiyki chay nishush-qayta kasunayki. Chaqa Jisukristuqam Pilatupa ñawpambi kashpa, ancha klaruta allip kaqtalla rimarqan. ¹⁴Timutiyyitu, yumbay kamachishushqayta kasuway, ama nimata kamyashpachu Siñurninchiq Jisukristu shamun-gaman, ama pipis anyashunambaq. ¹⁵Chaqa Tayta Dyus siñalashqan tyimpupim Churin Jisukristuqa rin shamuriq. Kanan Tayta Dyusmi ancha alabashqa rin kaq. Chaqa payqam ancha pudirniyuq kashpa, yumbay gubyirnu-kunapa gubyirnun. Paymi yumbay kamachikuqkunapa kamachikuqninqa.

¹⁶Payllam mana nunka wañunchu. Ashwanmi ancha shumaq lliipyaykaqpi kawsan. Chaymanqam mana pipis atinchu qemikayta. Chaymi mana ni mayqan runa paytaqa rikashqachu, ni atinchu rikayta. ¡Chayri payqa ancha alabashqa kanqa! ¡Tukuy tyimpupaq pudirniyuq kanqa! Chayshina kanqa.

¹⁷Kay mundupi kapuqkunata kamachiy, ama palanganu kananllapa, ama kusasningunapi yuyakunanllapa. Chaqa kay mundupi kusaskunaqam ushakan. Ashwanri Tayta Dyuspi tukuy shunqo yuyakunqallapa. Chaqa Tayta Dyusqam tukuy ima kaqta ancha achkata qowashqa kanchiq, kushikunanchiq. ¹⁸Chayri paykunata kamachiy, Dyusta kasushpa, allitalla rurashpa, ama mich'ayashpachu kawsananllapa. ¹⁹Chayshina kawsashpaqam, suq

bidapi kapuqkunashina, allin simyintuyuyq wasiyuqshina rinllapa kaq. Chayshinam siguradu kanqa, syilupi tukuy tyimpu kawsananllapa.

**Pablum Timutiyuta kunashpa,
dispidikarqan**

²⁰Timutiyitu, Tayta Dyus numbra-shushqanda ama qonqashpachu, allita kumpli, paypaq yach'achikushpa. Chaqa chay mana kriyiq runakunaqam ancha palanganuyashpa, yanqa mana baliqkunata parlashpa, kuntrawanchiqllapa. Paykunaqam yuyan: Yach'ayniyuqmi kanillapa, nishpa. Piru qamqa amakish chaykunataqa uyangichu. ²¹Chaqa wakingunaqam paykunata kasushpa, Jisukristumanda akrakashqana.

Piru qamtaqar Tayta Dyus yanapashunqa. Chayshina kanqa.